

هیئت رهبری پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی حلول سال نو هجری خورشیدی را حضور کافه ملت بزرگ و فرهنگ پرور کشور به ویژه مردم شریف ولایت بلخ تبریک و تهنیت گفته و سال جنید را یک سال پراز خوشی و سعادت برای همه مردم عزیز آرزو دارد.

- ادبی
- اجتماعی
- معلوماتی
- فرهنگی

مولانا

ارگان نشراتی پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی

Mawlana

Monthly

صفحه ۱

شماره ۸۰

حوت ۱۴۰۱

پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی مولانا جلال الدین محمد بلخی پوهنتون

مولانا کانون تحول دانش!

با کمترین هزینه تحصیل نمایید!

آدرس:

شهر مزار شریف شمال چوک کفایت سرک چهل متره
تماس: ۰۷۰۷۲۵۴۰۰۵ / ۰۷۹۹۲۵۴۰۰۵
سمنگان، شهر ایبیک مقابل لیسه آئینه چه.
تماس: ۰۷۹۱۸۶۹۹۹۹

با نازترین فیس تحصیل نمایید!

تخفیف های ویژه بهاری ۱۴۰۲
برای یک دوره تحصیلی

پوهنځی طب

فیس ۳۷۰۰۰ افغانی

پوهنځی حقوق و علوم سیاسي

فیس ۸۰۰۰ افغانی

پوهنځی اقتصاد

فیس ۸۰۰۰ افغانی

پوهنځی ژورنالیزم

فیس ۵۰۰۰ افغانی

پوهنځی تعلیم و تربیه

دیپارتمنت های: دری، پشتو، انگلیسی، علوم دینی، ساینس، اجتماعات، ریاضی فزیک

فیس ۵۰۰۰ افغانی

زندگی نامه محترم استاد نصیب الله روفی
آمر دیپارتمنت اداری و دیپلماسی پوهنځی
حقوق و علوم سیاسی پوهنتون مولانا
جلال الدین محمد بلخی

محترم نصیب الله روفی در سال ۱۳۶۹ در یک خانواده متدین و روشنفکر دیده به جهان گشود. دوره مکتب را در سال ۱۳۸۸ در لیسه شهید بلخی ولسوالی دهدادی به اتمام رسانیده و نسبت علامندی که داشت شامل پوهنځی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون بلخ در مزار شریف گردیده و در سال ۱۳۹۲ در درجه اعلی از دانشکده مذکور فراغت حاصل نموده و جهت ادامه تحصیل عازم کشور ترکیه شد.

رشته روابط بین الملل را در پوهنتون سکاریا کشور ترکیه فرا گرفته و در سال ۱۳۹۷ به سویه ماستر فراغت حاصل نمود.

محترم نصیب الله روفی جهت خدمت به وطن و مردم خویش به میهن عودت نموده و برای خدمت رسانی به طبقه جوان به حیث استاد در پوهنځی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی در شهر مزار شریف تقرر حاصل نمود.

محترم نصیب الله روفی مضامین حقوقی و سیاسی را با کمال مهارت تدریس نموده و چندی بعد نسبت لیاقت و شایستگی به حیث آمر دیپارتمنت اداری و دیپلماسی ارتقا یافته و اکنون نیز ایشان به حیث استاد پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی مشغول خدمت به فرزندان این سرزمین می باشد. هیئت رهبری پوهنتون مولانا برای استاد گرامی توفیقات مزید آرزو دارد.

محصلان، پوهاند عبدالحی آرام رییس مرکز تحقیق شماری اساتید و دانشجویان این پوهنځی به هدف آموختن مهارت های عملی کار مسلکی برگزار کردند. این محکمه تمثیلی با ایفای نقش محصلین به حیث هیئت قضایی؛ سارنوال، وکیل مدافع، منشی، شاهد، قضیه، متهم، بخش امینی به گونه تمرینی قضیه سرقت منزل را بررسی و الی مرحله اصدار حکم به پایان بردند.

با این حال محصلین که این محکمه تمثیلی را اجرا کرده اند، از فراهم کردن سهولت ها از سوی پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی، تلاش و زحمات اساتید شان ابراز قدردانی کرده، تعهد کرده اند که در مدت تحصیل در رشته قضا و سارنوالی تمام موارد حقوقی را آموخته اند و اکنون آماده خدمت استند. از سوی هم پوهنځی غلام مصطفی جدید استاد پوهنځی حقوق و آمر کلینیک حقوقی پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی، اجرای محکمه تمثیلی از سوی محصلین را مثبت ارزیابی کرده میگوید که محصلین در روند کار در محاکم آشنایی لازم را بدست آورده اند و می توانند بعد از فراغت به عنوان کادرهای ورزیده به جامعه خدمت کنند.

محصلان را نیروی محرک توسعه در کشور دانسته و ابراز داشت که جوانان باید در فراگیری علم و دانش کوشا باشند و پوهنتون مولانا در هر زمینه با ایشان همکاری خواهد نمود.

به ادامه محصلان حاضر در جلسه نظریات، مشکلات و پیشنهادات شان را ارایه نمودند که از جانب هیئت رهبری پاسخ های قناعت کننده ارایه گردید و برای حل فوری نکات قابل اصلاح، وعده اقدامات ضروری داده شد. در همین حال محصلان با ابراز خرسندی از برگزاری همچنین جلسات ابراز نمودند که از این روند اظهار خوشی می نمایند زیرا برگزاری همچنین جلسات باعث تشویق بیشتر آنان در درس و آموزش می شود. ۱۶/۹/۱۴۰۱

امضای تفاهم نامه میان پوهنتون مولانا جلال

الدین محمد بلخی و پوهنتون این سینا - کابل

تفاهم نامه همکاری های علمی، تحقیقی و آکادمیک میان هیئت رهبری پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی و دانشگاه این سینا به امضا رسید.

این تفاهم نامه میان الحاج محمد یحیی انوری یوسفزی رییس پوهنتون مولانا و محترم داکتر محمد ظاهر حلیمی معاون مالی و اداری دانشگاه این سینا در دفتر دانشگاه این سینا به امضا رسید. طی آن دو طرف به همکاری و تبادل تجارب علمی و تحقیقی متعهد گردیدند. چاپ مقالات علمی در مجلات علمی، تبادل تجارب علمی و آکادمیک، سیرهای علمی و مرفوع ساختن نیازهای کادری از جمله موارد مهم این تفاهم نامه می باشد. پوهنتون مولانا بلخی جلساتی را با شماری از محصلان پوهنځی های طب و معالجه، حقوق و علوم سیاسی، اقتصاد، ژورنالیزم و تعلیم و تربیه برگزار نمود.

اجرای محکمه تمثیلی محصلین حقوق در

پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی

شماری از محصلین سمستر هشتم دیپارتمنت قضا و سارنوالی پوهنځی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی در آستانه فراغت شان در تالار کنفرانس های این پوهنتون محکمه تمثیلی را با حضور، جمشید زیند رییس پوهنځی حقوق و علوم سیاسی، محمد ناصر اکبری معاون امور

های ملی و بین المللی می گردد. همچنان این مرکز جهت چاپ و نشر مقالات علمی استادان و محصلان (فصلنامه مولانا) را نیز به چاپ می رساند. این مرکز جهت رشد و ترقی فعالیت های پژوهشی، بودجه مجزا داشته که برای فعالیت های تحقیقی استادان و محصلان در نظر گرفته شده است.

از سوی هم مرکز انکشاف مسلکی و ورکشاپ نوشتن پایان نامه را برای محصلان دایر نموده و در این ورکشاپ محصلان که در سمستر های نهایی خویش قرار داشتند اشتراک نموده و از مزایای این ورکشاپ مستفید گردیدند. محترم استاد جمشید زیند معاون امور محصلان پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی که ارایه این ورکشاپ را به عهده داشت، طی صحبت افتتاحیه تاکید نمود که محصلان باید توانایی های لازم برای نوشتن اثر علمی را کسب نمایند. همچنان محترم استاد مبین مین رییس مرکز انکشاف مسلکی که این ورکشاپ را برگزار نموده بود، ضمن اظهار خرسندی از حضور گسترده محصلان در این ورکشاپ، می گوید که برای ارتقای ظرفیت های علمی و مسلکی محصلان برنامه های دیگری را نیز روی دست دارد.

برگزاری جلسه با محصلان پوهنځی های پنجگانه

توسط الحاج محمد یحیی انوری یوسفزی رییس

پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی

الحاج محمد یحیی انوری یوسفزی رییس و موسس پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی جلساتی را با شماری از محصلان پوهنځی های طب و معالجه، حقوق و علوم سیاسی، اقتصاد، ژورنالیزم و تعلیم و تربیه برگزار نمود.

این جلسات که با حضور محمد ناصر حیدر معاون علمی، جان محمد جیحون معاون امور فرهنگی، جمشید زیند معاون امور محصلان محمد ناصر اکبری رییس تضمین کیفیت، و حضور گسترده محصلان برگزار شده بود هرچه بهتر ارایه خدمات تحصیلی برای محصلان و همچنان راه اندازی برنامه های علمی فرهنگی و در نظر گرفتن مشکلات مالی محصلان بحث های همه جانبه صورت گرفت.

الحاج محمد یحیی انوری رییس پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی

برگزاری ورکشاپ های مهارت های مقاله نویسی و پایان نامه نویسی برای محصلان در

پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی

مرکز تحقیقات علمی پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی ورکشاپ ۲ روزه را تحت عنوان (ورکشاپ مهارت های مقاله نویسی) در تالار این نهاد علمی دایر نمود. در این ورکشاپ که تعدادی از محصلان پوهنځی های طب و معالجه، حقوق و علوم سیاسی، اقتصاد، ژورنالیزم و تعلیم و تربیه حضور داشتند، ابتدا محترم داکتر عبدالحی آرام رییس مرکز تحقیقات علمی صحبت افتتاحیه را ایراد نموده و تحقیق و پژوهش را به مثابه مهمترین ارزش در یک نهاد علمی شمرد. وی اظهار داشت که جوامع با پژوهش پله های ترقی را می بینایند و تحقیق می تواند یک مملکت را به سوی توسعه یافتگی سوق داده و ذهن جوانان را بارور سازد.

به ادامه ورکشاپ توسط محترم استاد خان محمد رحمانی معاون مرکز تحقیقات علمی ارایه گردیده و در ضمن تشریح نظری، فعالیت عملی نوشتن مقاله نیز انجام یافت.

مرکز تحقیقات علمی پوهنتون مولانا جلال الدین محمد بلخی از بدو تاسیس تا کنون چندین عنوان کتاب علمی و ده ها مقالات علمی و مسلکی استادان این پوهنتون را به چاپ رسانیده است. چاپ مقالات استادان شامل ژورنال

راز های در دل تاریخ که دانشمندان را شوکه کرد!

عجیب ترین کشف های تاریخی بشر همه دانشمندان را به حیرت واداشته است،توجهی برای این حقایق تاریخی وجود نخواهد داشت. رمز و رازهای زیادی بر روی زمین وجود دارد که ممکن است هیچ گاه حل نشوند و هر کدام از دیگری اسرارآمیزتر است. در طول دهه‌ها و قرن‌های گذشته، بشر اشیای عجیب و غریب زیادی را کشف کرده است. در ادامه با عجیب ترین کشفیات جهان که هنوز توضیحی برای آنها وجود ندارد آشنا خواهید شد.

زمین پر از آثار و کشفیات باستانی است که در طول سالیان دراز، باعث ایجاد ترس و دلهره در بین مردم شده است. این یافته‌ها دانشمندان و محققین را وادار به جستجوی بیشتر کرده و تاکنون به نتایجی نیز رسیده‌اند.ما گام‌ها بلندی را در زمینه توضیح و حل عجیب ترین کشفیات جهان برداشته‌ایم اما هنوز برخی چیزها ناشناخته باقی مانده و باید بیشتر از قبل در مورد آنها تحقیق شود؛ این اسرار و رموز حتی دیرپاوترین ذهن‌ها را نیز درگیر خود می‌کند.

مجسمه نامپا(Nampa)

در سال ۱۸۸۹، کارگرانی که مشغول حفر چاه بودند، یکی از عجیب ترین کشفیات جهان را یافتند. این یافته یک مجسمه رسی کوچک در قالب انسان بود. پیکره کوچک ما از عمق ۹۰ متری زمین کشف شد و بر اساس آنالیزهای انجام گرفته، سن آن بیش از ۲ میلیون سال تخمین زده شده؛ بسیار قبل‌تر از اینکه انسانی وجود داشته باشد.

غارهای لاتگیو(Longyou Grottoes)

غارهای لاتگیو مجموعه‌ای عظیم از غارهای زیرزمینی است که در استان ژجیانگ (Zhejiang) در کشور چین واقع شده است. به عقیده چینی‌ها، این غارها نهمین عجایب خلقت جهان هستند که رمز و رازهایی در خود نهفته دارند. این مجموعه بزرگ زیرزمینی برای اولین بار در سال ۱۹۹۲ بر از خاک بیرون آورده و منجر به کشف نزدیک به ۳۶ غار دیگر در زمینی به مساحت ۳۰ هزار متر مربع شدند.

دانشمندان زیادی در پی یافتن پاسخ این سوال هستند که غارهای لاتگیو چرا، چگونه و توسط چه کسانی ساخته شده‌اند. در ساخت این مجموعه عظیم بیش از یک میلیون متر مکعب سنگ به کار رفته است. به علاوه اینکه در دیواره این غارها مخروط‌هایی به صورت موازی با هم به کار رفته که برای ایجاد این چنین سازه‌ای، نیاز به قدرت فراوان و ابزار پیشرفته‌ای بود. به همین دلیل، غارهای لاتگیو از عجیب ترین کشفیات جهان به شمار می‌آیند.

مزارع آنس(L'Anse aux Meadows)

در جنوبی‌ترین بخش جزیره نیوفاندلند (Newfoundland) در کانادا، یک سایت باستان‌شناسی به نام مزارع آنس دیده می‌شود. این سایت برای اولین بار در دهه ۶۰ میلادی کشف شد و به عنوان معروف‌ترین زیستگاه وایکینگ‌ها در آمریکای شمالی شناخته می‌شود.

پس از بررسی‌های زیاد انجام گرفته در محیط سایت، باستان‌شناسان ۸ خانه مسکونی کوچک را یافتند که نشان‌دهنده یک زندگی بلندمدت است. در اطراف سایت حفاری، دانشمندان اشیای گران‌بهای پیدا کردند که هر کدام گویای داستانی است. با توجه به اینکه وایکینگ‌ها و اهالی اسکاندیناوی قرن‌ها پیش از کریستف کلمب (کاشف قاره آمریکا) زندگی می‌کردند، این سایت یکی از عجیب ترین کشفیات جهان به شمار می‌آید که توضیحی برای آن وجود ندارد.

لوله های بایگونگ(The Baigong Pipes)

بسیاری بر این عقیده‌اند که لوله های بایگونگ نشانه‌ای بر وجود فضایی‌هاست. این لوله‌ها از آهن و ۳۰ درصد دی‌اکسید سیلیکون ساخته شده‌اند که قرن‌ها قدمت دارند. گویی این لوله‌ها توسط فضایی‌هایی که هزاران سال پیش در کوهستان‌های بایگونگ چین

سکونت داشتند، ساخته شده‌اند.

چیزی که بر اسرار این لوله‌ها می‌افزاید این است که این سازه‌ها در منطقه‌ای فاقد سکونت بنا شده‌اند. با اینکه دانشمندان چینی در سال ۲۰۰۲ این مجموعه را کشف کرده و هنوز در حال کشف اسرار آن هستند، اما هنوز توضیحی برای آن ندارند.

دست‌سازه کوزو(The Coso Artifact)

دست‌سازه کوزو در ارتفاع ۱۳۰۰ متری بالاتر از سطح دریا و در دریاچه اوون (Owen Lake) ایالت کالیفرنیا کشف شد. پس از این اکتشاف، مشخص بود که دست‌سازه کوزو چیزی بیشتر از یک سنگ است و تکنولوژی شیشه به شمع خودرو در آن به کار رفته و آن را به یکی از عجیب ترین کشفیات جهان تبدیل کرده است.

در میان لایه سنگی، یک شافت ۲ میلیمتری از جنس فلزی براق یافت شده که هیچ نشانه‌ای از اکسیده شدن یا خوردگی بر روی آن دیده نمی‌شود. بر اساس مطالعات محققین، این قطعه می‌تواند بخشی از یک ماشین باشد.

سنگ های ایکا(Ica Stones)

در اوایل دهه ۱۹۳۰ میلادی، یک انسان‌شناس هزاران سنگ سیاه کوچک پیدا کرد که تصاویری از دایناسورهای ماقبل تاریخ بر روی آنها نقاشی شده بودند. بر اساس بررسی‌های صورت گرفته، قدمت این سنگ‌ها بین ۵۰۰ تا ۱۵۰۰ سال تخمین زده شده‌اند. برخی تصاویر نقش‌بسته بر روی سنگ های ایکا همچنین شامل مواردی مانند عمل قلب‌باز،

پیوند مغز و برخی تصاویر دیگر بودند، اما چیزی که همه را شگفت‌زده کرده، تصاویری از دایناسورهای استگوزاروس، برنوتوزاروس و دیگر حیوانات ماقبل تاریخ است.

هر کدام از سنگ‌ها شکل خاص خود را داشته و به‌گونه‌ای جدا قابل

تفسیر هستند. در حالی که راز این سنگ‌ها کشف‌نشده باقی مانده، برخی معتقدند سنگ‌های ایکا مربوط به نژادی فرازمینی است.

دروازه خورشید

دروازه خورشید در ارتفاع ۴۰۰۰ متر بالاتر از سطح دریا در کشور بولیوی واقع شده و یکی از عجیب ترین کشفیات جهان است. این دروازه با نام پوماپونکو (Pumapunku) نیز شناخته می‌شود که بخشی از یک مجموعه بنای تاریخی به نام تیواناکا (Tiwanaka) و مربوط به ۱۵۰۰ سال پیش است. تکنولوژی به کار رفته در این بنای تاریخی پیش‌کلمبیایی(pre-Clumbian) حتی پیشرفته‌تر از بناهای ساخته شده توسط آزنک‌هاست.

این دروازه بزرگ جهت ساخت یک معبد استفاده شده که سنگ‌های به کار رفته در آن از دو معدن جداگانه در فواصل ۱۶۰۰ و ۸۰۰۰ متری استخراج شده‌اند. هر کدام از بلوک‌های سنگی این بنا ۱۸۰ کیلوگرم به بالا وزن داشته تعداد زیادی از آنها در ساخت دروازه به کار رفته است.

اثر تاریخی یوناگونی(Yonaguni)

باستان‌شناسان، محققین و حتی غواصان زیادی در طول سالیان گذشته به دنبال یافتن آتلانتیس، شهر غرق‌شده، بودند. پس از کشف اثر تاریخی یوناگونی در سال ۱۹۸۷ توسط غواصان، بسیاری فکر می‌کردند بالاخره آتلانتیس را کشف کرده‌اند. یوناگونی یک بنای ۱۰ هزار ساله است که در زیر خلیج ژاپن غرق شد. تاکنون بسیاری از کارشناسان در پی یافتن اسرار و رمز و رازهای این بنا بودند که هنوز موفق به یافتن پاسخ‌هایشان نشده‌اند.

پس از گشت و گذار فراوان در میان خرابه‌ها، گذرگاه طاق‌داری

نظر دانشمندان را به خود جلب کرد. این گذرگاه دارای کنده‌کاری‌های پیچیده، خیابان‌های سنگ‌فرش شده و پله‌های گول‌پیکر بود. پس از ادامه تحقیقات، مشخص شد بقایای این شهر مربوط به بیش از ۱۰ هزار سال قبل بوده و بسیاری را بر این عقیده استوار کرده که این بنا بخشی از یک تمدن عظیم زیر آب‌رفته است. در هر حال، این یافته یکی از عجیب ترین کشفیات جهان بوده و هنوز توضیح قانع‌کننده‌ای برای آن داده نشده است.

ستون ناتمام

ستون ناتمام نام اثری کشف شده از جهان باستان در نزدیکی شهر رم ایتالیاست که بیش از ۱۱۵۰ تن وزن داشته و هنوز هم در همان مکان یافته‌شده قرار گرفته است. این ستون سنگی همچنین به عنوان مرتفع‌ترین کشف جهان و یکی از معروف‌ترین سنگ‌های باستانی شناخته می‌شود. متأسفانه این اثر تکمیل نشد و دلیل آن نیز به احتمال زیاد ایجاد ترک‌هایی در سنگ‌های گرانیتی به‌کار رفته در آن بود.محققین زیادی در پی یافتن چگونگی ساخت آن برآمدند اما سوال‌ها هنوز بدون جواب است. پایه این ستون که یکی از عجیب ترین کشفیات جهان نیز هست ۴متر ارتفاع دارد و این سوال را در ذهن‌ها باقی می‌گذارد که با امکانات کمی که در اختیار مردم آن دوره بود، چگونه می‌شد این چنین ستون بلندی را برپا کرد.

ساکسایوامان(Saksaywaman)

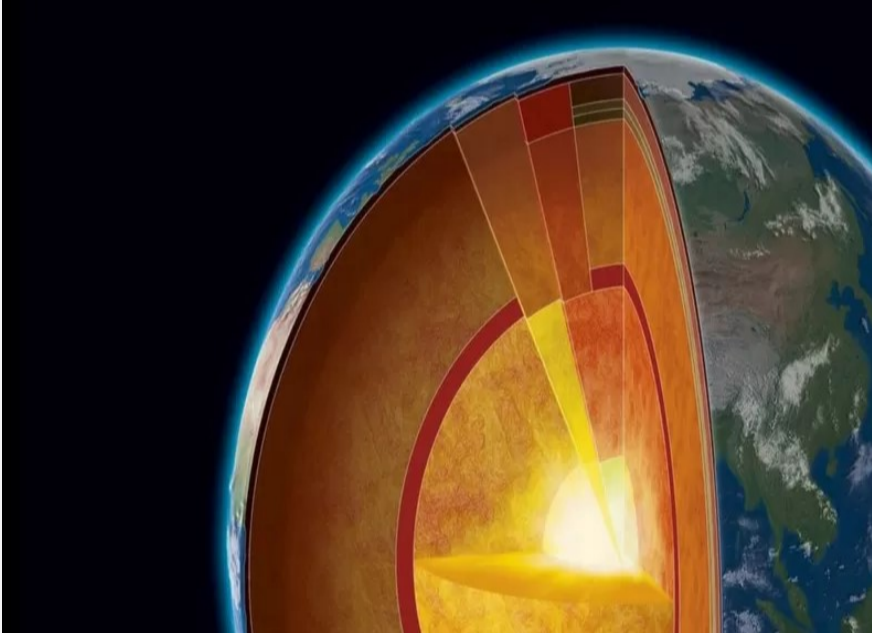
در شهر پرو، مجموعه‌ای از دیوارهای عجیب و غریب یافت می‌شود که با نام ساکسایوامان معروف هستند. دقت به‌کار رفته در ساخت این دیوارها مثال‌زدنی است به طوری که گویا با یک پازل عظیم روبرو هستیم. هر تکه از این پازل‌ها به شکلی عجیب با قطعه دیگر هماهنگ بوده و بدون ایجاد کوچکترین روزنه یا سوراخی در کنار همدیگر چیده شده‌اند.

در هسته زمین چی می گذرد؟

به گفته دانشمندان، هسته چرخان مرکز زمین ممکن است شروع به چرخش در جهت مخالف کرده باشد.

اما این به چه معناست و چرا اهمیت دارد؟

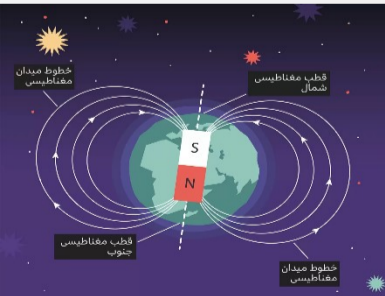
ساختار سیاره ما از سه بخش اصلی تشکیل شده است، پوسته که به عنوان سطح سیاره شناخته می‌شود، گوشته و هسته. اگر زمین را کمی شبیه تخم‌مرغ تصور کنید، پوسته‌اش مانند پوست تخم‌مرغ است، گوشته آن - لایه ضخیم سنگ - مانند سفیده و هسته آن مانند زرده است. دلیل وجود حباب‌هایی به بزرگی قاره در اعماق زمین چیست؟ هسته درونی به اندازه سطح خورشید داغ است و داغ‌ترین قسمت زمین است. این هسته آتقدر در مرکز زمین است و در نتیجه چنان تحت فشار است که با وجود اینکه بسیار بسیار داغ است، یک گوی فلزی جامد است. تحقیقات قبلی نشان داده است که هسته درونی سیاره زمین توسط یک هسته بیرونی فلزی مایع از بقیه زمین جدا شده است، به این معنی که می‌تواند به طور مستقل بچرخد و لزوماً با بقیه این سیاره هماهنگ نیست. با نگاه کردن به تغییرات امواج لرزه‌ای ناشی از زلزله، دانشمندان تصور بهتری از آنچه در حال وقوع در

تغییرات درون هسته زمین بر روی انسان‌هایی که در سطح سیاره زندگی می‌کنند تأثیر می‌گذارد و چیزهایی مانند ناوبری و حتی طول روز را تغییر می‌دهد.و دلیل آن چیزی به نام میدان مغناطیسی است.سیاره ما همیشه در فضا در حال چرخش است و در مرکز آن، هسته فلزی زمین نیز در حال چرخش است. این حرکات یک نیروی مغناطیسی ایجاد می‌کند که زمین را احاطه کرده است و میدان مغناطیسی نام دارد.

درست مانند آهنرباهایی که در مدرسه استفاده می‌کنید - که ممکن است انتهای قرمز و آبی برای نشان دادن قطب شمال و جنوب داشته باشند - زمین که مانند یک آهنربای گول‌پیکر است دارای قطب شمال و جنوب مغناطیسی است. آنچه مایه سردرگمی است این است که این دو در همان موقعیت‌های قطب شمال و جنوب جغرافیایی نیستند و از زمان کشف آنها در حدود ۲۰۰ سال پیش، قطب‌های مغناطیسی زمین در حال حرکت بوده‌اند.از سال ۱۸۳۲، قطب مغناطیسی شمالی ۱۴۰۰ مایل از شمال کانادا به سمت سبیری در روسیه تغییر مکان داده است.

حرکت قطب مغناطیسی شمال زمین در سال‌های اخیر به قدری شتاب یافته است که باید تغییراتی برای ناوبری برای هواپیمایهای نظامی و تجاری و همچنین عملیات جستجو و نجات در اطراف قطب شمال ایجاد شود.میدان مغناطیسی زمین همچنین مشخص می‌کند که چرخش زمین حول محور خود چه اندازه تند یا کند است یا به عبارت دیگر طول روزهای ما چقدر است. وقتی روزها کوتاه باشند، این چرخش کسری از یک میلی ثانیه است ولی همین کافی است که درست مانند سال کبیسه، از دهه ۱۹۷۰ نیاز به ۲۷ ثانیه جشش برای تصحیح زمان‌مان داشته باشیم. تصور می‌شود سرعت چرخش زمین حول محور خود در طول تاریخ به طور مداوم تغییر کرده است و این به دلیل تغییر در چرخش هسته درونی است.

دنباله‌دار زتی‌اف بعد از ۵۰ هزار سال به زمین نزدیک می‌شود

اگر جایی در نیمکره شمالی زندگی می‌کنید، حالا بهترین وقت برای دیدن یک دنباله‌دار نادر سبزرنگ در آسمان است.آخرین باری که این دنباله‌دار - سی/۲۰۲۲ ای ۳ (زی تی اف) - در آسمان شب ظاهر شد ۵۰ هزار سال پیش بود.مقام‌های سازمان هوافضای آمریکا، ناسا، گفتند که این مهمان منجمد ابتدا در ماه مارس ۲۰۲۲ شناسایی شد، زمانی که به جایی درون مدار مشتری رسیده بود.این دنباله‌دار در چند هفته اخیر با دوربین چشمی در نیمکره شمالی قابل رویت بوده است، اما روز چهارشنبه به کمترین فاصله از زمین می‌رسد بنابراین روشن‌تر از هر زمان دیگری خواهد بود.البته اگر انتظار یک جرم درخشان در آسمان را دارید مایوس خواهید شد. روشنایی این جرم درست در آستانه بینایی با چشم غیرمسلح قرار خواهد داشت، اما یک دوربین چشمی کمک زیادی می‌کند.دکتر ابررت مسی، نایب رئیس انجمن نجوم رویال بریتانیا، گفت: «ممکن است گزارش‌هایی دیده باشید که می‌گوید شاهد یک جرم سبز روشن در آسمان خواهید بود. متأسفانه باید بگویم که این طور نیست.»

با این حال اگر جایی دور از آلودگی نوری (دور از شهرهای بزرگ) زیر آسمان تاریک باشید، ممکن است بتوانید آن را به صورت یک توده تار شناسایی کنید - البته باید بدانید به کدام سو نگاه کنید.اما مجهز بودن به یک دوربین چشمی کار را خیلی راحت‌تر می‌کند.دکتر مسی می‌گوید: «حتی یک دوربین کوچک چشمی کمک خواهد کرد آن را پیدا کنید. دوربین‌ها در واقع ابزار خیلی مفیدی برای دیدن اجرام آسمانی هستند.دنباله‌دارها عمدتاً از

یخ و غبار تشکیل شده‌اند. یخ آنها با نزدیک شدن به خورشید تبخیر و غبار آن بلند می‌شود تا دنباله‌ای را تشکیل دهد.

آقای مسی گفت: «اگر خوش شانس باشید شاید شبی از دم آن را ببینید، که در آن صورت ظاهری مثل یک دنباله‌دار کلاسیک خواهد داشت.»

منجمان این دنباله‌دار را در ماه مارس با کمک رصدخانه پالومار در کالیفرنیا کشف کردند.این جرم روز چهارشنبه به نزدیک‌ترین فاصله در مدار خود به زمین - حدوداً ۴۱ میلیون کیلومتری - خواهد رسید.سرمنشاء این دنباله دار ابر موسوم به اورت(Oort) ، مجموعه‌ای از اجرام یخی در لبه منظومه شمسی - است.آقای مسی می‌گوید که برای یافتن آن ابتدا ستاره قطبی که در آسمان جای ثابتی دارد را جستجو کنید. این ستاره رو به شمال قرار دارد و شناسایی آن آسان است چون در آن ناحیه تنها ستاره قابل تمیز است.بعد می‌توانید با کمک نقشه‌هایی که در اینترنت موجود است جای آن را نسبت به ستاره قطبی پیدا کنید، چون جای آن هر شب تغییر می‌کند.بهترین زمان برای دیدن آن ساعات نخست صبح پنجشنبه است زمانی که ماه غروب کرده و آسمان تاریک تر شده باشد.در آن زمان دنباله دار باید درست در سمت راست ستاره قطبی باشد.رنگ سبز دنباله دار هم غیرعادی نیست و معمولاً نتیجه تجزیه یک ملکول و اکش‌پذیر به نام «کربن دو اتمی» - دو اتم کربن که با یک پیوند دو گانه به هم چسبیده اند - است.البته این رنگ در عکس‌هایی که دوربین‌های دیجیتال ثبت می‌کنند خیلی بهتر دیده می‌شود، چون این دوربین‌ها به رنگ حساسند.

شعر و ادب

مولانا جلال الدین محمد بلخی

بسوزانیم سودا و جنون را
حریف دوزخ آشامان مستیم
چه خواهد کرد شمع لایزالی
فروبریم دست دزد غم را
شراب صرف سلطانی بریزیم
چو گردد مست حدبروی برانیم
اگر چه زویع و استاد جمله است
چنانش بیخود و سرمست سازیم
چنان پیر و چنان عالم فنا به
کنون عالم شود کز عشق جان داد
درون خانه ی دل او ببیند
که سرگردان بدین سرهاست گرنه
تن باسر نداند سر کن را
یکی لحظه بنه سر ای برادر
یکی دم رام کن از بهر سلطان
تو دوزخ دان خود آگاهی عالم
چنان اندر صفات حق فرورو
چه جویی ذوق این آب سیه را
خمش کردم نیارم شرح کردن
نما ای شمس تبریزی کمالی

سنایی غزنوی

دیده نبیند همی، نقش نهان ترا
دیده نبیند همی، نقش نهان ترا
حسن بدان تا کند جلوه گهت بر همه
پیرهن هست و نیست ساخت نهان ترا
در همه هست و نیست از تری و تازگی
نیست نهانخانه ای ثروت جان ترا
زان لب تو هر دمی گردد باریک تر
کز شکر و آب کرد روح لبان ترا
هیچ اگر بینی شکل میانت به چشم
جان نهی بر میان شکل میان ترا
بوسه دهد خلد و حورپای و رکیب ترا
سجده کند عقل و روح دست و عنان ترا
چون توبه آماج گاه تیر نهی بر کمان
تیر فلک زه کند تیر و کمان ترا
پرده زنان روز و شب حلقه زلف ترا
غاشیه کش چرخ پیربخت جوان ترا
برد دل و گوش و هوش بهر جواز لب
نام شکر گر شد دست کام و زبان ترا
قبله خود ساخت عشق از پی ایمان
و کفر زلف نگون ترا روی ستان ترا
فتنه جان کرد صنع نرگس شوخ ترا
انس روان ساخت طبع سرو روان ترا
پیشروان بهشت بر پر و بال خرد
نسخه دین خوانده اند سیرت و سان ترا
دیده جانها بخورد نوک سنانت و لیک
جان سنایی کند شکر سنان ترا
از پی ضعف میان حرزچه جویی زمن
خدمت خسرو نه بس حرز میان ترا
سلطان بهرام شاه آنکه به تایید حق
هست بحق پاسبان خانه و جان ترا

هیبتش از نیستی شحنه وجود ترا

جان ز عدم جویدی نام و نشان ترا

فریدون مشیری

آخر ای دوست نخواستی پرسید
سوخت در آتش و خاکستر شد
داغ ماتم شد و بر سینه نشست
آن همه عهد فراموش شد
جان به لب آمده در ظلمت غم
آخر این عشق مرا خواهد گشت

دل پر درد فریدون مشکن

که خدا بر تو خواهد بخشید

مخفی بدخشی

بی دوستان مرا به گلستان چه حاجت است
دارم چو لاله داغ به بستان چه حاجت است
از آب دیده ساغر عیشم لبالب است
جام شراب و مجلس زندان چه حاجت است
غم میگذد مرا و شفاهم ز لطف اوست
این درد را بنام طیبیان چه حاجت است
انصاف نیست ورنه کجا سرو اقتدار
نسبت به سرو قامت جانان چه حاجت است

تکلیف دوست را غرض آرردن من است

مخفی مرا به بزم رقیبان چه حاجت است

اقبال لاهوری

چی عصر است این که دین فریادی اوست
هزاران بنام در آزادی اوست
ز روی آدمیت رنگ و رو برد
غلط نقشی که در بهزادی اوست

پوهنتون مولانا جلال الدين محمد بلخي (واحد سمنگان) مولانا جلال الدين محمد بلخي پوهنتون

پوهنځی اقتصاد

- اقتصاد ملي
- مالي و تجارت

فیس ۸۰۰۰ افغانی

پوهنځی حقوق

- علوم سیاسي و روابط بین الملل
- قضایي سارنوالی

فیس ۸۰۰۰ افغانی

تخفیف بهاری ۱۴۰۲ ه ش

آدرس: ولایت سمنگان؛ شهر ایبک
مقابل لیسه آینه چه
تماس: ۰۷۹۱۸۶۹۹۹۹

مولانا کتون تحول دانش!

میهن ما

اخبار

زلزله ترکیه و سوریه؛ آمار قربانیان از ۲۸ هزار نفر گذشت، کاهش امید برای نجات بازماندگان

سه گروه امدادسانی اعلام کرده‌اند که ناآرامی‌ها در جنوب ترکیه، تلاش‌های امداد و نجات در پی زلزله مرگبار روز دوشنبه را مختل کرده است.

آمار کشته‌های این زلزله در ترکیه و سوریه از ۲۸ هزار نفر فراتر رفته و با وجود برخی موارد معجزه‌آسای نجات مردم، امید به یافتن بازماندگان به تدریج تبدیل به یاس می‌شود.

روز شنبه امدادگران آلمانی و ارتش اتریش عملیات جست‌وجو را با اشاره به درگیری میان گروه‌های ناشناس متوقف کردند.

یک امدادگر گفت انتظار می‌رود با کاهش ذخیره مواد غذایی اوضاع امنیتی بدتر شود. به گزارش رسانه‌های محلی تقریباً ۵۰ نفر به دلیل غارت دستگیر شده‌اند و چندین اسلحه نیز ضبط شده است.

یک سخنگوی ارتش اتریش صبح شنبه گفت که درگیری میان گروه‌های ناشناس در استان ختای باعث شد که ده‌ها پرسنل یگان امداد نیروهای اتریش، همراه شمار دیگری از خدمه سازمان‌های بین‌المللی، در یک اردوگاه پناه بگیرند.

سرهنگ بی‌بی کوگل‌وایس در بیانیه‌ای گفت: «پرخاشگری فزاینده‌ای میان جناح‌ها در ترکیه دیده می‌شود. در این شرایط شانس یافتن زندگان آتشدان نیست که به خطرات امنیتی‌اش بیارزد.

ساعاتی بعد از آنکه اتریش تلاش‌های امدادی خود را متوقف کرد، وزارت دفاع این کشور گفت که ارتش ترکیه برای حفاظت از ماموران وارد عمل شده و امکان از سرگیری عملیات نجات را فراهم کرده است. شاخه آلمانی گروه جست‌وجو و نجات «ایسار» و

رومانی به نوبه خود تاکید کرد که موشک‌های روسی «در هیچ زمانی» وارد حریم هوایی این کشور نشده‌اند.

آمریکا: بالن چینی مجهز به آنتن‌های متعدد بود

یک مقام آمریکایی می‌گوید یک بالن مظنون تجسسی چین که آمریکا روز شنبه ساقط کرد قادر به جمع‌آوری سیگنال‌های ارتباطات راه دور بود.

یک مقام ارشد وزارت خارجه که نخواست نامش فاش شود به خبرنگاران گفت که این بالن به چندین آنتن مجهز بود که امکان «انجام عملیات جمع‌آوری اطلاعات تجسسی» را به آن می‌داد.

قانونگذاران آمریکایی روز پنجشنبه در قطعنامه ای غیرالزام آور که با ۴۱۹ رای موافق - بدون مخالفت - تصویب شد ارسال این بالن از سوی چین را محکوم کردند.

چین جاسوسی بودن این بالن را انکار کرده و گفته است که یک ابزار هواشناسی است که با وزش باد از مسیر منحرف شد.

با این حال آمریکا بر این باور است که این بخشی از یک ناوگان گسترده‌تر بالن‌های تجسسی چین است که در پنج قاره به پرواز در آمده‌اند.

اعضای مجلس نمایندگان گفتند این بالن «نقض گستاخانه حاکمیت ملی آمریکا» است.

حضور آن در آسمان آمریکا به یک بحران دیپلماتیک دامن زده و باعث لغو سفر آنتونی بلینکن وزیر خارجه آمریکا به چین شده است. ارتش آمریکا با یک جنگنده این بالن را در آب‌های ساحل شرقی این کشور در نزدیکی کارولینا ساقط کرد.

چین روز پنجشنبه گفت که از وجود ناوگان وسیع‌تری از بالن‌های تجسسی آگاه نیست. مانو نینگ سخنگوی وزارت خارجه چین گفت که این ادعا «احتمالاً بخشی از جنگ اطلاعاتی و افکار عمومی است که آمریکا علیه چین راه انداخته است».

چین همچنین اظهارات جو بایدن در مصاحبه با شبکه «پی بی اس» که در آن گفته بود شی جینپینگ رئیس رهبر چین با مشکلات فوق‌العاده ای روبروست را محکوم کرد. خانم نینگ گفت که این اظهارات «کاملاً غیرمسئولانه و ناقض پروتکل‌های دیپلماتیک است».

مقام ارشد وزارت خارجه آمریکا پنجشنبه گفت که تصاویر با وضوح بالا آشکار کرد که این بالن - به بلندی ۶۰ متر - دارای صفحات بزرگ خورشیدی بود که نیروی لازم برای فعالیت «چندین حسگر جمع‌آوری اطلاعات تجسسی» و همچنین آنتن‌هایی برای استراق سمع و موقعیت‌یابی ارتباطات راه دور را فراهم می‌کرد. (پی بی سی)

آژانس فدرال امداد فنی آلمان هم به دلیل نگرانی‌های امنیتی، عملیات را به حالت تعلیق درآوردند.

استفان هاینه، سخنگوی ایسار، گفت: «گزارش‌های بیشتری از درگیری بین جناح‌های مختلف وجود دارد و تیراندازی‌هایی رخ داده است. استیون بایر، مدیر عملیات ایسار، گفت انتظار می‌رود با کمیاب‌تر شدن آب و غذا و کم‌رنگ‌تر شدن امیدها، اوضاع امنیتی بدتر شود.

جنگ اوکراین؛ موشک‌های روسی با عبور از حریم هوایی مولداوی به شبکه برق اوکراین حمله کردند

مقامات اوکراین و مولداوی گفته‌اند که در آخرین حمله موشکی روسیه به اوکراین موشک‌ها از حریم هوایی مولداوی عبور کردند.

همچنین، زیرساخت‌های انرژی اوکراین در آخرین موج حملات پهپادی و موشکی روسیه به شدت آسیب دیده است.

موشک‌های روسی اهدافی را در منطقه کرخیف و خملنیتسکی در شمال شرق و لوبو در غرب هدف قرار داده‌اند و شرکت برق اوکراین از کاهش «قابل توجه» برق و خاموشی گسترده خبر داده است.

در مورد حمله موشکی امروز، فرماندهی ارتش اوکراین گفت که موشک‌ها از فراز رومانی هم پرواز کردند - ادعایی که رومانی آن را رد کرد هرچند بعداً ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین آن را تکرار کرد.

آقای زلنسکی گفت این موشک‌ها چالشی برای ناتو است که رومانی یکی از کشورهای عضو آن است.

سخنگوی دولت روسیه از پاسخ به سؤالات مربوط به این حادثه خودداری و آن را به نهادهای دیگر محول کرد.

دیمیتری پسکوف در نشست خود با خبرنگاران به گزارشگر بی‌بی‌سی گفت که این موضوع به وزارت دفاع مربوط می‌شود که هنوز اظهار نظری در این مورد نکرده است.

وزارت دفاع کشور مولداوی این پرواز موشکی را «نقض حریم هوایی» این کشور توصیف و سفیر روسیه را برای توضیح احضار کرد. پس از حادثه مشابه در اکتبر هم مولداوی به همین صورت عمل کرده بود.

این حادثه در روزی روی داد که کیشینو پایتخت مولداوی دستخوش یک بحران سیاسی بود و تمامی اعضای دولت یکجا استعفا کردند.